

**PEOPLE'S PARTICIPATION ON WATER RESOURCE
MANAGEMENT IN SALAYA SUB-DISTRICT
ADMINISTRATION ORGANIZATION**

PIMON PONGSASANONGKUL

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF
EDUCATION (ENVIRONMENTAL EDUCATION)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2004

ISBN 974-04-4569-1

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำในองค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา
(PEOPLE'S PARTICIPATION ON WATER RESOURCE MANAGEMENT IN SALAYA
SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION)

ภิมนต์ พงศาสนองกุล 4437435 SHED/M

ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วศิน ปลื้มเจริญ ศษ.ม., รัชชานนท์ ศุภพงศ์พิเชฐ Ph.D.,
ภัทรบุรณ์ พิชญ์ไพบุลย์ Ed.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก ศึกษาบทบาท และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำ ประการที่สอง ศึกษาตัวแปรพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำ และประการสุดท้าย ศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคของการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม กล่าวคือในเชิงปริมาณได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา จำนวน 350 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา (การแจกแจงความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ฐานนิยม, ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด) ส่วนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมได้รวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสาร และการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้นำชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 34 คน รวมทั้งใช้ไค-สแควร์เป็นสถิติสำหรับวิเคราะห์ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา

ผลการวิจัยปรากฏว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง โดยขึ้นอยู่กับ เพศ ความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ปัญหา รายได้ ตำแหน่งทางสังคม และการรับรู้ข่าวสาร แต่ไม่ขึ้นอยู่กับอายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน ลักษณะการถือครองที่ดิน และการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา คูงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและอุปสรรคพบว่า อำนาจหน้าที่การดำเนินงานและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ เป็นนโยบายผลักดันของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ประชาชนยังขาดความตระหนัก และขาดจิตสำนึกในคุณค่าของทรัพยากรน้ำ ปัญหาบางอย่างขาดการดูแลควบคุมและอยู่นอกเหนืออำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐ ขาดแหล่งสนับสนุนด้านเงินทุนและงบประมาณในการสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ

PEOPLE'S PARTICIPATION ON WATER RESOURCE MANAGEMENT IN SALAYA SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION.**PIMON PONGSASANONGKUL 4437435 SHED/M****M.Ed. (ENVIRONMENTAL EDUCATION)****THESIS ADVISORS: WASIN PLUEMCHAROEN, M.Ed., RACHANONT SUPAPONGPICHATE, Ph.D., PATTARABOON PICHAYAPAIBOON, Ed.D.****ABSTRACT**

The research objectives of people's participation on water resource management in Salaya Sub-district Administration Organization were to study the people's role and participation, the factors related to the people's participation and present condition of water resource management in Salaya Sub-district Administration Organization, Putthamonthon District, Nakhon Pathom Province.

The research methodology covers both quantitative and participatory action research designs. The quantitative data collection was obtained by 350 questionnaires given to people in the community from which some descriptive statistics were derived (frequency, percentage, mean, mode, minimum and maximum number). The participatory action research data were gathered by documentary and a participatory action meeting of villagers and community leaders involving 34 participants. In addition, chi-square was used in the research hypothesis analysis.

The research findings revealed that the people participated at the medium level on water resource management. The factors related to people's participation were gender, knowledge, understanding and perception of problem, income, social position and message perception while age, education, occupation, duration in community, forms of land holding and training, meeting and attendance at a water resource management seminar were not related to the participation mentioned at the significant statistical relation of 0.05. In addition to the present condition of water resource management, it can be concluded that various aspects of the policy, management and implementation of water resources are only from the government organizations, and that the people are still lacking in awareness of water resource value. Some problems are beyond function of government officers, and there is a lack of finance to promote people's participation on water resource management as well.

**KEY WORDS: PARTICIPATION / WATER RESOURCE MANAGEMENT /
SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION****107 pp. ISBN 974-04-4569-1**